

22 Aprilie 2009

Stimați demnitari,

Vă scriem din partea Asociației ACCEPT și a Comisiei internaționale de drepturile omului pentru gay și lesbiene (IGLHRC) pentru a vă solicita respingerea proiectului de Nou Cod Civil având în vedere faptul că acesta a fost trimis Parlamentului printr-un proces viciat, cu încălcarea legislației în vigoare referitoare la transparența decizională și tehnica legislativă și retrimiteră proiectului la Guvern, cu solicitarea expresă de a organiza dezbateri publice pentru evaluarea nevoii de reformă a instituțiilor juridice fundamentale, așa cum este Titlul VII al Noului Cod Civil referitor la Familie.

În particular, vă solicităm respingerea propunerii de amendare a articolului 473 din propunerea de nou Cod civil care interzice adopția de copii de către cupluri de același sex, un paradox din punct de vedere juridic în condițiile în care România, spre deosebire de majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, nu recunoaște instituția parteneriatului, a cuplului consensual între persoanele de același sex.¹ Amendamentul este discriminatoriu pe baza dreptului intern și internațional și contravine intereselor copilului conform studiilor de specialitate. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că discriminarea pe motiv de orientare sexuală în privința adopției de copii este interzisă de Convenția Europeană (cauza *E.B. contra Franței*, 2007).

Presa a relatat că, la 1 aprilie, Comisia specială comună parlamentară cu privire la codurile penal și civil și codurile de procedură aferente a adus un amendament proiectului de cod civil în care se interzice adopția de copii de către cupluri de același sex.

Vă solicităm respingerea unui astfel de amendament pe baza următoarelor considerente:

1. Amendamentul nu este conform dreptului intern: Constituția României garantează egalitatea în drepturi a cetățenilor români (art. 16), "fără privilegii și fără discriminare" (alin. 1), iar în articolul 20 se precizează că, în cazul în care "există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului [...] au prioritate reglementările internaționale," excepție făcând prevederile mai favorabile ale legislației române. În acest caz sesizăm limitarea de către legiuitorul român a drepturilor omului și necesitatea invocării art. 20 din Constituție.

¹ "Legal study on homophobia and discrimination on grounds of sexual orientation – Romania", Romanita Iordache, Iustina Ionescu, European Union Agency for Fundamental Rights, February 2008; "[Homophobia and discrimination on grounds of sexual orientation in the EU Member States Part I – Legal analysis](#)", European Union Agency for Fundamental Rights, 2008
(http://fra.europa.eu/fraWebsite/products/publications_reports/pub_cr_homophobia_0608_en.htm)

"Report on the situation of fundamental rights in European Union (2004 – 2008)", European Parliament, Rapporteur: Guisto Catania

Principiul constituțional al egalității în drepturi este transpus în legislația românească prin Ordonanța Guvernului 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare. Conform art.2 alin.(1): „...*prin discriminare se înțelege orice **deosebire, excludere, restricție sau preferință**, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, **orientare sexuală**, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

2. Adoptarea amendamentului contravine dreptului și jurisprudenței internaționale și europene care prevăd ca interesele copilului trebuie să prevaleze. Articolul 3 (1) din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului prevede: “În toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.”

Jurisprudența Comitetului ONU pentru Drepturile Omului include orientarea sexuală între criteriile de nediscriminare în art. 2 și 26 ale Pactului Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice (decizie în *Toonen contra Australiei*, 1994).

Discriminarea pe motiv de orientare sexuală în cazul adopției de copii contravine prevederilor Convenției Europene pentru Drepturile Omului și Protocolului 12 ratificat de România care a extins protecția împotriva discriminării în cazul oricărui drept prevăzut de lege. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat cu titlu general că protecția oferită de Convenție în art. 14 cu privire la nediscriminare referitor la drepturile prevăzute de Convenție include și orientarea sexuală. (*Salgueiro da Silva Mouta contra Portugaliei*, 1999; *L. și V. contra Austriei*, *S.L. contra Austriei*, 2003; *Karner contra Austriei*, 2003). În cauza *Karner c. Austriei*, Curtea a stabilit că partenerii necăsătoriți trebuie să aibă aceleași drepturi, indiferent dacă sunt de același sex sau de sex diferit. În particular, în *E.B. contra Frantei* (2007), Curtea a stabilit că interzicerea adopției unui copil din cauza orientării sexuale a potențialilor părinți adoptivi violează art. 8 cu privire la respectul pentru viața privată și art. 14. cu privire la nediscriminare. În acest caz, autoritățile franceze respinseseră cererea reclamantei de a adopta un copil, din cauza orientării homosexuale a acesteia. Curtea Europeană a stabilit că decizia autorităților franceze a fost discriminatorie pentru că tratamentul diferit nu a avut o justificare obiectivă și rezonabilă și nu a urmărit un scop legitim.

Convenția Europeană cu privire la Adopția de Copii, semnată de România la 4 martie 2009, prevede la art. 7 (2) că statele pot “extinde aplicarea Convenției la cupluri de sex diferit sau de același sex care se afla într-o relație stabilă.” Convenția ilustrează tendința europeană de nediscriminare a cuplurilor de același sex în privința adopției de copii, tendință deja reflectată explicit în legislația din opt țări de pe continent.

La nivelul Uniunii Europene, discriminarea pe motiv de orientare sexuală este interzisă explicit în Art. 13 din Tratatul Comunității Europene (Amsterdam) și Art. 21(1) din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

3. Studiile de specialitate și asociațiile profesionale arată că orientarea homosexuală a părinților nu afectează negativ dezvoltarea copilului. În 2001, Comisia Suedeză cu privire la situația copiilor în familii homosexuale a examinat studii efectuate în Suedia în comparație cu 40 de studii internaționale și a concluzionat că copiii cu părinți de orientare homosexuală s-au dezvoltat psihologic și social într-un mod asemănător copiilor cu părinți heterosexuali. Asociația Psihologică Americană ajunsese la această concluzie încă din 1995 pe baza a 43 de studii empirice. Studii și concluzii similare au fost realizate în Belgia, Canada, Franța, Marea Britanie, Olanda și Spania.

Asociația Britanică pentru Adopție a sprijinit chiar un amendament legislativ adoptat în 2002 de Parlamentul Britanic care a extins dreptul de adopție la cupluri necăsătorite, atât heterosexuale cât și persoane de același sex.

4. Efectele negative ale discriminării. România nu poate adopta prevederi discriminatorii pe motiv de orientare sexuală, inclusiv în privința adopțiilor de copii. Orice legislație discriminatorie transmite mesajul că statul atribuie un statut inferior persoanelor de orientare homo/bisexuală; în acest fel, cetățenii sunt încurajați de stat să discrimineze la rândul lor. Așa cum a fost precizat în studiul recent al Agenției Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,² discriminarea pe motiv de orientare sexuală deja se manifestă în absența legislației discriminatorii și în ciuda prevederilor explicite pentru combaterea discriminării. România este statul UE cu cea mai mare intoleranță cu privire la homosexuali (64% dintre respondenții sondajelor de opinie declară că nu vor un vecin homosexual). În România încă există cazuri de intimidare din partea poliției în locuri publice cunoscute ca fiind frecventate de bărbați gay, iar marșul anual pentru diversitate organizat de Asociația ACCEPT este întâmpinat de fiecare dată cu violență din partea contra-demonstranților. Un astfel de amendament la Codul civil nu poate decât să înrăutățească această situație.

Practica instanțelor a dovedit că actuala formulare a instituției adopției nu poate fi interpretată ca permițând adopția de către cuplurile de același sex. Mai mult decât atât, din experiența noastră directă de lucru cu minoritățile sexuale, în ultimii 10 ani nici nu au existat solicitări în acest sens. Adoptarea unei prohibiții legale în raport cu o anumită categorie de populație în absența unei nevoi sociale temeinic documentate, care să justifice actul de legiferare, contravine ideii de bună-guvernare și ne îngrijorează prin efectele perverse pe care un astfel de mesaj venit din partea Legiuitorului român le-ar putea genera.

Respingerea amendamentului care interzice în mod expres adopția de copii de către cuplurile de persoane de același sex este necesară pentru a ține cont de interesul superior al copilului, de drepturile copilului și părinților adoptivi, precum și pentru a asigura încă o dată că România se află într-un proces ireversibil atunci când vorbim de diversitate, drepturi și libertăți individuale, precum și egalitate în drepturi.

² "Homophobia and discrimination on grounds of sexual orientation and gender identity in the EU Member States: Part II - The Social situation"; European Union Agency for Fundamental Rights, 2009
(http://fra.europa.eu/fraWebsite/products/publications_reports/pub_cr_homophobia_p2_0309_en.htm)

Florentina Bocioc

Cary Alan Johnson

Directoare Executivă
Asociația ACCEPT

Director executiv, IGLHRC

Asociația ACCEPT este prima organizație neguvernamentală de drepturile omului din România care apără și promovează drepturile LGBT la nivel național. www.accept-romania.ro.

International Gay and Lesbian Human Rights Commission (IGLHRC) este o organizație neguvernamentală nonprofit care promovează drepturile omului pentru a pune capăt discriminării pe motiv de orientare sexuală și identitate de gen. IGLHRC are birouri la New York, Buenos Aires și Cape Town. www.iglhrc.org

ACCEPT face în prezent parte din Coaliția Opreți Codurile!

